

Nr 41

Utlåtande i anledning av väckta motioner om förstärkande och utbyggande av den lantbruksvetenskapliga forskningen.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 361 av herrar *Mannerskantz* och *Eskilsson* samt II: 315 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.* har yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en förutsättningslös utredning angående möjligheterna att förstärka och utbygga den lantbruksvetenskapliga forskningen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det framförda yrkandet, får utskottet hänvisa till motionerna.

Över motionerna har yttranden avgivits av styrelserna för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök samt veterinärhögskolan ävensom av jordbrukets forskningsråd, Hushållningssällskapens förbund samt Sveriges lantbruksförbund. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har tillika överlämnat yttranden av lärar- och försökskollegierna, varjämte styrelsen för veterinärhögskolan har inkommit med yttrande av högskolans lärarkollegium.

I ett den 8 mars 1956 dagtecknat yttrande har *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrkt den i motionerna föreslagna utredningen samt i huvudsak anslutit sig till vad högskolans lärarkollegium uttalat i ämnet. Sagda kollegium har anført bl. a. följande.

Lärarkollegiet vill till en början framhålla, att de av motionärerna framförda synpunkterna synes värda allt beaktande och vill därför varmt tillstyrka den föreslagna utredningen. Kollegiet vill i sammanhanget starkt betona jordbruksforskningens stora betydelse för jordbrukets framåtskridande och behovet av ökade resurser för forskningen. Genom den prissättning på jordbrukets produkter, som hädanefter skall tillämpas och som medför större konkurrens från utlandet, kommer ökade krav att ställas på den lantbruksvetenskapliga forskningen för erhållande av ett gentemot import konkurrenskraftigt jordbruk.

Lärarkollegiet vill erinra om att sedan ifrågavarande motioner väckts har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet efter Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallat sakkunniga för att verkställa utredning rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. Frågan om ökade resurser till nämnda institutioner är sålunda redan föremål för utredning. Syftemålet med motionerna är emellertid vidare än vad som synes inrymmas

i direktiven för nämnda utredning. I den mån dessa syften ej kan tillgodoses genom den tillsatta utredningen bör de tillgodoses på annat sätt.

Lärarkollegiet får slutligen framhålla, att ett flertal för jordbruket betydelsefulla problem kräver undersökningar, som icke kan anstå i avvaktan på utredningsarbetets slutförande. Anslag till sådana brådskande undersökningar bör därför lämnas oberoende av pågående utredningsarbete. Kollegiet vill med skärpa framhålla, att den allmänna utvecklingen av den lantbruksvetenskapliga forskningen icke får avstanna under utredningsarbetet.

Det vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök förefintliga försökskollegiet har i sitt yttrande åberopat de av lärarkollegiet framförda synpunkterna samt därutöver uttalat, att det synes försökskollegiet lämpligt att, därest den av lärarkollegiet omnämnda utredningen skulle komma att behandla även de av motionärerna upptagna frågorna angående anslag direkt från jordbruket till forsknings- och försöksverksamhet, utredningen kompletteras med en representant för jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse. Högskolestyrelsen har emelleritd icke ansett sig böra taga ställning till denna fråga.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i skrivelse den 3 mars 1956 såsom sitt yttrande åberopat ett av högskolans lärarkollegium avgivet yttrande, vari uttalats följande.

Veterinärernas arbetsfält omfattar dels husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock den hygieniska kontrollen av animaliska livsmedel.

Det svenska jordbrukets livsmedelsproduktion beräknas enligt jordbrukskalkylen uppgå till ett årligt värde, angivet i producentpriser, av drygt 4 milliarder kronor, varav 3/4 härrör från de animaliska produkterna (mjölk och mejeriprodukter, kött och ägg) och 1/4 från de vegetabiliska produkterna.

Animalieproduktionen är i väsentlig grad beroende av produktionskraften och hälsotillståndet hos husdjursstocken, som skall leverera de animaliska produkterna. Åtgärder till förebyggande och bekämpande av de ekonomiskt betydelsefulla husdjurssjukdomarna utgör därför ett väsentligt led i animalieproduktionen och dess ekonomi. De medel, som staten offrat på utrotandet av tuberkulosen och den smittsamma kastningen, har otvivelaktigt varit en i hög grad räntabel investering.

Bland husdjurssjukdomar, som allttjämt vållar avsevärt avbräck i animalieproduktionen, kan nämnas ungdjurssjukdomarna, virussjukdomarna, bristsjukdomarna, steriliteten, arvssjukdomarna och laktationssjukdomarna, de sistnämnda omfattande bl. a. mastiterna. Ett organiserat bekämpande av dessa sjukdomar förutsätter med nödvändighet ett omfattande forskningsarbete, där nuvarande resurser med hänsyn till personella och materiella tillgångar är alltför blygsamma.

Det råder icke något tvivel om, att en intensifierad forskning på dessa områden skulle kunna rädda mycket stora värden. Enbart ungdjurssjukdomarna vållar väldiga förluster. Man beräknar att omkring 100 000 spädkalvar årligen dukar under i olika sjukdomar, och inom svinbesättningarna är ungdjursdödligheten ännu större. Innan den organiserade svinhälsokontrollen startade i början av 1940-talet beräknades, att omkring 35 % av alla födda grisar dog, innan de nått slaktvikt. Genom hälsokontrollverksamheten torde denna dödlighet nu ha nedbringats med c:a 10 %, vilket

betyder en nationalekonomisk vinst på omkring 25 millioner kronor årligen. Genom den artificiella uppfödningen av spädgrisar, vilkas mödrar på grund av mjölkbrist (agalacti) eller andra orsaker icke kunnat föda sina ungar, torde under sista året omkring 80 000 spädgriser ha räddats åt produktionen. Dessa resultat har nåtts genom praktisk tillämpning av förelöppande forskningsarbete. Till de förluster, som vållats genom dödligheten, har man att lägga de förluster, som ungdjurssjukdomarna förorsakar genom fördröjd tillväxt och ökad foderförbrukning.

Den veterinärmedicinska forskningen i vårt land är i huvudsak koncentrerad till veterinärhögskolan, inklusive veterinärinrättningen i Skara, och statens veterinärmedicinska anstalt. En väsentlig upprustning av de personella och materiella forskningsresurserna inom dessa båda forskningscentra kan med visshet beräknas ge en lönande avkastning.

Det upprustningsprogram, som 1946 års högskoleutredning framlade för veterinärhögskolans del, har hittills realiserats i icke ringa utsträckning. Det återstår emellertid omfattande nybyggnadsarbeten innan högskolans vetenskapliga avdelningar erhållit de institutionslokaler och den utrustning, som högskoleutredningen föreslog och som utgör en nödvändig förutsättning för intensifierat forskningsarbete. Sedan utredningsförslaget framlagts har behovet av ifrågavarande institutionsbyggnader blivit alltmera trängande.

Utvecklingen sedan år 1946 har vidare medfört ett ökat behov av forskare. Utbildningen av veterinärmedicinska forskare har under de sista åren fortgått i ökat tempo, och det är angeläget att lovande unga forskarkrafter genom en någotsånär tryggad anställning beredes möjligheter att fortsätta sitt forskningsarbete inom landet. Docentbefattningarna (5 st.) är fåtaliga och några forskardocentbefattningar finnes ännu icke inrättade vid högskolan. Forskningsassistenter saknas likaledes och den biträdande tekniska personalen är alltför fåtalig. Högskolans forskningsanslag och materielanslagen till de olika avdelningarna har icke nämnvärt ökats trots penningvärdets fall och är i jämförelse med motsvarande anslag till de medicinska fakulteterna och högskolorna orimligt små.

Den uppdelning av några utav högskolans lärostolar på vardera tvenne professurer, som ägt rum under sista decenniet, har varit av avgörande betydelse för forskningsarbetet inom respektive ämnesområden. En uppdelning av ytterligare några professurer med omfattande och heterogena ämneskombinationer skulle otvivelaktigt verka i samma riktning. Den snabba vetenskapliga utvecklingen och fortgående specialiseringen gör det omöjligt för en person att behärska olika ämnesområden och på ett effektivt sätt leda forskningsarbetet inom skilda arbetsfält.

För den veterinärmedicinska forskningen i vårt land är det av utomordentlig betydelse, att forskare och lärarpersonalen genom reseanslag beredes möjligheter att på ort och ställe studera och följa den vetenskapliga utvecklingen, skapa och upprätthålla personliga kontakter med samt hämta impulser från europeiska och utomeuropeiska forskningscentra. De ekonomiska möjligheter härutinnan, som för närvarande står veterinärmedicinska forskare till buds, är ytterligt begränsade.

För veterinärhögskolans del är det av största vikt, att det av 1946 års högskoleutredning framförda utbyggnadsprogrammet snarast fullföljes i hela sin utsträckning och att de efter utredningsförslagets framläggande av utvecklingen betingade behoven av förstärkning utav forskningsresurserna tillgodoses.

Sedan Kungl. Maj:t den 27 januari 1956 beslutat verkställa utredning rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbruks-

högskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut samt chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, förklarat sig beträffande jordbrukets övriga högskolor vilja återkomma i annat sammanhang, får kollegiet understryka angelägenheten av att en skyndsamt utredning rörande förstärkning av resurserna för den vetenskapliga forskningen vid veterinärhögskolan kommer till stånd.

Jordbrukets forskningsråd har i yttrande den 28 februari 1956 uttalat sin anslutning till de synpunkter på jordbruksforskningens betydelse, vilka framförts av motionärerna. Härutöver har rådet anfört i huvudsak följande.

Varje möjlighet att tillföra forskningen ökade medel bör enligt rådets mening prövas, och det är givetvis enbart ur denna synpunkt värdefullt, om någon för berörda parter godtagbar form kan uppnås för att överföra medel direkt från jordbruket till forskningen. I detta sammanhang bör också övervägas om ifrågavarande medel skall förbehållas någon särskild användning vid jordbrukets forsknings- och försöksverksamhet, t. ex. för arbeten med syfte att tillgodose mera omedelbara praktiska behov. Med en sådan eller liknande uppläggning kommer jordbrukets ekonomiska medverkan i forskningen att i viss mån motsvara insatserna från industriens sida för sådan teknisk forskning, som industriföretagen är beroende av för kontroll, utveckling och förbättring av den egna driften.

Rådet anser emellertid, att jordbrukets direkta medverkan i forskningsarbetet även kan tänkas bli av betydelse i andra avseenden. Kanske skall ett sådant samarbete föra det praktiska jordbruket och forskningen närmare varandra och leda till ökat utbyte av synpunkter och erfarenheter. En sådan närmare kontakt bör också kunna medföra ökad förståelse från jordbrukarnas sida för forskningen och dess betydelse, vilket i sin tur befördrar ett snabbare utnyttjande av forskningsresultaten men också innebär en viss garanti för att forskningen successivt tillföres för dess normala utveckling och utbyggnad erforderliga medel.

Av vad här anförts torde framgå, att rådet delar den i motionerna framförda uppfattningen om att lantbruksforskningen bör utbyggas och förstärkas samt att härför erforderliga medel bör skyndsamt ställas till förfogande. Rådet vill också förordna, att enligt motionärernas förslag frågan om en ökad direkt medverkan från jordbrukets sida i forskningen upptages till utredning.

Sedan ifrågavarande motioner väckts i riksdagen har emellertid efter Kungl. Maj:ts bemyndigande chefen för jordbruksdepartementet tillkallat sakkunniga för utredning rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. Rådet vill därför förordna, att motionerna överlämnas till dessa sakkunniga och föreslår vidare, att de frågor i motionerna, vilkas upptagande icke faller inom ramen för de sakkunnigas uppdrag, göres till föremål för utredning på annat sätt.

Tillkomsten av berörda utredning rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök m. m. giver rådet anledning framföra ett önskemål, vars realiserande enligt rådets bedömande skulle vara av väsentlig betydelse för pågående forskningsverksamhet. Rådet anser det angeläget, att utvecklingen inom berörda forsknings- och försöksverksamhet kan fortgå normalt även under den tid utredningen pågår. Till följd av den knapphet på medel, som under de senaste

åren gjort sig allt starkare gällande, föreligger inom åtskilliga områden ett ackumulerat behov av anslag för igångsättande, utvidgande eller fullföljande av arbeten, vilka i många fall sedan länge förberetts och planlagts. Det skulle innebära en beklaglig förlust av dyrbar tid och en ytterligare stagnation i utvecklingen, om dylika arbeten skulle tvingas anstå i avvaktan på utredningens ställningstagande och förslag samt därav föranledda åtgärder beträffande alla inom utredningsuppdraget fallande frågor. Rådet åsyftar givetvis inga sådana arbeten, vilkas igångsättande eller utvidgande bedömes vara principiellt beroende av eller påverka organisationen, fasta resurser eller eljest förhållanden inom verksamheten, vilka beröres av utredningen. För att även under utredningstiden möjliggöra en fortgående normal utveckling av forskningsverksamheten vill rådet förorda, att ett särskilt forskningsanslag ställes till förfogande.

Erfarenheten visar, att inom de naturvetenskapliga, tekniska och medicinska forskningsområdena, där tillgången på medel för nya forskningsuppgifter är relativt väl tillgodosedd, forskningens utveckling i mycket stor utsträckning sker genom forskningsrådets medverkan. Det har vitsordats, att råden fullgjort denna uppgift på ett smidigt och lyckligt sätt. Det synes därför naturligt och fullt i överensstämmelse med de arbetsuppgifter, som tillkommer jordbrukets forskningsråd, att nyss föreslagna särskilda forskningsanslag ställes till rådets förfogande.

Rådet avser att närmare inventera behovet av särskilda medel till större redan planlagda och mera angelägna forskningsarbeten och att därefter ingå till Kungl. Maj:t med framställning om att ett för ändamålet erforderligt anslag åskas hos nästa års riksdag.

I ett den 13 mars 1956 avgivet yttrande har *Hushållningssällskapens förbund* framhållit den lantbruksvetenskapliga forskningens betydelse för jordbruksnäringens fortsatta utveckling ur såväl effektivitets- som lönsamhets-synpunkt. Förbundet finner det vara av stor vikt, att verksamheten i fråga blir utbyggd och utrustad på ett sådant sätt, att alla möjligheter till fortsatt framåtskridande kan tillvaratagas. Vidare bör verksamheten enligt förbundets mening vara så uppbyggd, att nutida krav på nära samarbete mellan olika däri verksamma organ och personer möjliggöres och tillgodoses. Förbundet vill därför för sin del understryka behovet av den i motionerna föreslagna utredningen. Då emellertid motionärernas önskemål torde kunna anses tillgodosedda genom den av chefen för jordbruksdepartementet tillsatta utredningen rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet synes motionerna enligt förbundets mening icke behöva föranleda någon riksdagens åtgärd.

Sveriges lantbruksförbund har i ett yttrande den 7 mars 1956 anfört i huvudsak följande.

Förbundet delar motionärernas uppfattning, att jordbruksnäringens framtida ställning, effektivitet och lönsamhet i hög grad är beroende av de resultat, som forskningen kan åstadkomma och att det torde bli viktigare än någonsin att forskningens möjligheter till fortsatta landvinningar ägnas uppmärksamhet, när nya principer för jordbrukets prissättning nu skall börja tillämpas. Såsom motionärerna framhåller, medför nämligen det nya

prissättningssystemet, att jordbruket mera än tidigare måste lita till sin egen kraft och att det än mera än förr blir utsatt för utländsk konkurrens. Med hänsyn härtill och enär den lantbruksvetenskapliga forskningen, såsom i motionerna framhålles, är eftersatt, finner förbundet i likhet med motionärerna det vara angeläget, att skyndsamma åtgärder vidtages för att förstärka och utbygga den lantbruksvetenskapliga forskningen. Förbundet kan dock icke dela motionärernas uppfattning att det är givet, att jordbruket självt bör övertaga en större del av ansvaret, bland annat i ekonomiskt avseende, för denna forskning. Med nuvarande inkomstförhållanden för jordbruket är detta icke möjligt, även om jordbruket och dess föreningsrörelse har det allra största intresse för frågans lösning, vilket också bör ha framgått av de ekonomiska insatser, som jordbrukets organisationer redan gjort och även förklarar sig villiga att framdeles åtaga sig för vissa forskningsuppgifter.

Förbundet har för sin del tillsammans med andra förespråkare för Sveriges jordbruk och jordbrukets folk samt för jordbrukets högskolor och övriga vetenskapliga institutioner genom en den 16 december 1955 dagtecknad till Konungen ställd och till vissa av regeringens ledamöter överlämnad skrivelse fäst statsmakternas uppmärksamhet på jordbruksforskningens behov och därav föranledda önskemål. I anslutning därtill har förbundet hemställt, att dessa behov och önskemål måtte beaktas, så att även denna forskning må erhålla väsentligt förbättrade resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna bidra till vårt lands framåtskridande och höjande av vår andliga och materiella standard.

Av förbundet sålunda intagen ståndpunkt och hävdad uppfattning följer, att förbundet finner de av motionärerna gjorda uttalandena om att den lantbruksvetenskapliga forskningen bör förstärkas och utbyggas vara förtjänta av beaktande. Förbundet vill också understryka vikten av att åtgärder i detta syfte snarast vidtages.

Statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har emellertid med stöd av Kungl. Maj:ts den 27 januari 1956 givna bemyndigande numera tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa utredning rörande forskningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut.

Med hänsyn till dessa sakkunnigas tillkallande och då de för deras arbete meddelade direktiven i huvudsak torde tillgodose det behov av utredning, som motionärerna ansett föreligga, torde enligt förbundets uppfattning någon riksdagens åtgärd numera icke vara påkallad i anledning av de väckta motionerna.

Utskottet. Den lantbruksvetenskapliga forskningen och försöksverksamheten har otvivelaktigt i hög grad bidragit till jordbruksnäringens stora effektivitets- och produktionsökning under de senaste årtiondena och till jordbruksbefolkningens samtidigt höjda levnadsstandard. I medvetande om forskningens betydelse har riksdagen under årens lopp anvisat avsevärda belopp för upprustning av de vetenskapliga institutionerna på jordbrukets område. Sålunda skedde under senare hälften av 1940-talet en kraftig ökning av de personella och materiella resurserna vid lantbruks- och veterinärhögskolorna. Utbyggnaden av dessa högskolor har sedan fortsatt om än i långsammare takt. Årligen har även icke ringa anslag beviljats såsom bidrag till

forskningsverksamheten vid Sveriges utsädesförenings anläggningar i Svalöv samt vid andra icke statliga företag och institutioner. År 1945 inrättades jordbrukets forskningsråd med uppgift att främja forskningen inom jordbruket, däri inbegripet trädgårdsnäringen, ävensom jordbruket närstående industrigrenar såsom mejeriindustrien samt kvarn- och bryggeriindustrien. Rådet verkar genom att dels tilldela olika vetenskapsmän medel för vissa forskaruppgifter, dels samordna forskningen på jordbrukets område och medverka till bildandet av forskargrupper. Till denna rådets verksamhet har riksdagen genom etappvis stegrade anslag hittills anvisat sammanlagt 3 800 000 kronor.

Utskottet vill för sin del framhålla den betydelse, forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets område har, samt betona angelägenheten av att tillgängliga resurser utnyttjas för att med forskningens hjälp än mer förbättra jordbruksnäringens räntabilitet. Det nya prissättningssystemet beträffande jordbruksprodukter, vilket medför att jordbruket utsättes för ökad konkurrens från utlandet, ställer krav på ytterligare rationalisering och effektivisering inom denna näringsgren. Detta torde kunna ske främst genom tillämpande av uppnådda forskningsresultat och genom en fortsatt målmedveten forskning. Bortsett från de genom det nya prissättningssystemet framkomna rationaliseringskraven har under senare år nya forskningsuppgifter tillkommit på grund av vissa förändringar inom jordbruksdriften. Här må blott erinras om de problem, som sammanhänger med en försämring av jordens struktur och näringstillstånd som följd av en ensidigare växtodling samt en större användning av konstgödsel och av kemiska bekämpningsmedel mot växtsjukdomar. Vidare ställer räntabilitets- och arbetskraftshänsyn allt större krav på förbättrade tekniska hjälpmedel och ökad produktion per arbetstimme. Utskottet vill i sammanhanget även peka på betydelsen av att med forskningens hjälp kunna minska jordbrukets stora årliga förluster på grund av växt- och husdjursjukdomar ävensom på de resultat, som torde kunna vinnas genom det alltmer intensifierade genetiska forskningsarbetet.

I förevarande motioner har under hänvisning till den lantbruksvetenskapliga forskningens betydelse yrkats, att en förutsättningslös utredning angående möjligheterna att ytterligare utvidga denna forskning skall komma till stånd. Ungefär samtidigt med att dessa motioner väcktes i januari detta år tillkallade chefen för jordbruksdepartementet sakkunniga för att verkställa utredning rörande forskningen, undervisningen och försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök ävensom vid högskoleavdelningarna vid Alnarpsinstitutet. Till frågan om en förbättring av förutsättningarna för den vetenskapliga forskningen vid jordbrukets övriga högskolor förklarade sig departementschefen vilja återkomma. Så skedde beträffande skogshögskolan den 29 juni 1956, då en särskild kommitté tillsattes för att utreda sagda spörsmål i fråga om sistnämnda högskola och skogsforskningsinstitutet. I direktiven för berörda utredningar har departementschefen bl. a. uttalat, att det bör övervägas i vad mån professorerna vid

högskolorna genom att befrias från den mera elementära undervisningen kan beredas ökade tillfällen till forskning. Samtidigt bör forskarrekruteringen beaktas liksom de problem, som hör samman med utbildningen av forskare. Vidare bör en plan uppgöras för tillgodoseende av de nödvändiga forskningsbehoven. Möjligheten att i ökad omfattning bedriva forskning genom grupparbete bör även undersökas.

Såsom framhållits i remissyttrandena i anledning av motionerna, torde motionärernas syftemål vara i huvudsak tillgodosett genom den numera till-satta utredningen rörande den lantbruksvetenskapliga forskningens väsentligaste områden och den förklaring departementschefen avgivit, att även den till veterinärhögskolan knutna forskningen skall bli föremål för särskild utredning. Utskottet finner därför, att motionärernas yrkande icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna har aktualiserats ett spörsmål, som synes värt särskilt beaktande. Härvid åsyftar utskottet motionärernas uttalande att — efter det utredningen på området slutförts — det bör avgöras, huruvida kostnaderna för en utvidgad lantbruksvetenskaplig forskning skall täckas enbart genom en statlig anslagshöjning eller genom ett tillskott av såväl statliga som privata medel. Motionärerna anser starka skäl tala för att jordbruket i likhet med industrien övertager en del av ansvaret och kostnaderna för sådan forskning, som näringen är beroende av. Utskottet delar motionärernas uppfattning härvidlag och skulle hälsa med tillfredsställelse, om jordbrukets utövare i framtiden komme att i större utsträckning än hittills själva bidra till kostnaderna för den lantbruksvetenskapliga forskningen.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,
att motionerna I: 361 och II: 315 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 november 1956

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Nord*, Jon Jonsson*, Bertil Andersson, Eskilsson*, Bror Nilsson, Johan Persson, Kristiansson och Gunnar Berg; samt

från andra kammaren: herrar Antby, Ahlsten, fru Eriksson i Hallstammar, herrar Netzén*, Svensson* i Vå, fru Lindskog*, herrar Arweson, Eliasson*, Nilsson i Lönsboda och Johanson i Västervik.

* Ej närvarande vid justeringen.